

Dzisiaj udamy się w dalszą podróż. Krzemieniec na Ukrainie to miejsce związane z jednym z największych polskich poetów. W latach 2000-2002 z inicjatywy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP zrealizowany został jeden z największych projektów polskiego muzealnictwa poza granicami kraju – utworzenie w dawnym dworku rodziny Słowackich w Krzemieńcu Muzeum Juliusza Słowackiego.

Rozmowy ze stroną ukraińską na temat powołania tej placówki zostały podjęte w 1996 r. Jednak dopiero na początku 1999 roku, w ramach przygotowań do obchodów 190 rocznicy urodzin oraz 150 rocznicy śmierci Juliusza Słowackiego, przedstawiciele rządów Polski i Ukrainy podjęli wstępne ustalenia dotyczące remontu budynku i utworzenia w nim muzeum poety.

Dworek Słowackich, o powierzchni zabudowy 257 mkw i o kubaturze ok. 1536 metrów sześciennych, położony jest na niewielkiej działce o powierzchni 0,13 ha przy ul. Słowackiego 16 w pobliżu dawnego Liceum Krzemienieckiego. Osiem sal, znajdujących się na parterze, przeznaczono w całości na ekspozycję muzealną. W piwnicy, zgodnie z projektem, wygospodarowano miejsce na szatnię, toalety i pomieszczenie magazynowe. Ponadto na strychu, pierwotnie nieużytkowym, urządzono dwa pokoje do pracy naukowo-dydaktycznej. Równoległe do robót remontowych trwały prace przygotowawcze związane z ekspozycją przyszłego muzeum. Jolanta Freyberg-Pol z Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza w Warszawie, we współpracy z Tamarą Sienią z Muzeum Krajoznawczego w Krzemieńcu (obecnie dyrektorką Muzeum Juliusza Słowackiego), opracowała projekt przyszłej ekspozycji muzealnej. Tematem ekspozycji w dworku, należącym w latach 1809-1811 do profesora Euzebiusza Słowackiego, jest historia życia jego jedyne go syna Juliusza.

W marcu 2004 r. eksponaty zostały przewiezione i zainstalowane w krzemienieckiej placówce muzealnej. Z funduszy MKiDN sfinansowano również zagospodarowanie terenu wokół dworku

oraz uporządkowanie tzw. Enklawy Słowackiego. Jest to teren naprzeciwko dworku; stał tam dwór Januszewskich, rodziców matki Juliusza Słowackiego, w którym urodził się poeta. Obecnie znajduje się w tym miejscu rozarium i pamiątkowy kamień z tablicą poświęconą Słowackiemu.

Uroczyste otwarcie placówki odbyło się 21 września 2004 roku, z udziałem ministrów kultury Polski i Ukrainy.

W czerwcu 2006 r. MKiDN zajęło się przewiezieniem do Krzemieńca (obw. tarnopolski) oraz przekazaniem Muzeum Juliusza Słowackiego fortepianu zakupionego z legatu śp. prof. Marii Danilewicz-Zielińskiej (1907-2003), historyka literatury polskiej na obczyźnie, pisarki, działaczki emigracyjnej, wieloletniego dyrektora Polskiej Biblioteki Narodowej w Londynie, współpracownika Paryskiej Kultury i Radia Wolna Europa.

Stałym i ważnym akcentem w życiu krzemienieckiego muzeum są spotkania „Dialog Dwóch Kultur“. Na początku września, w rocznicę urodzin Juliusza Słowackiego, w Krzemieńcu odbywa się jedno z największych spotkań twórców, muzealników i naukowców z Polski i Ukrainy, a nierzadko również z innych krajów, którego celem jest budowanie współpracy w dziedzinie kultury. Inicjatorem i głównym organizatorem „Dialogu” rozpoczętego w 1997 r. jest Mariusz Olbromski, dyrektor Muzeum Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku. Od kilku lat krzemienieckie spotkanie przygotowywane jest we współpracy z Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, Instytutem Studiów Politycznych PAN, Fundacją „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

O samym poecie i jego twórczości można by napisać bardzo wiele, powstało mnóstwo książek oraz opracowań. Juliusz Słowacki przyszedł na świat 4 września 1809 roku. Jego ojciec, Euzebiusz, był profesorem literatury polskiej w Liceum Krzemienieckim oraz na Uniwersytecie w Wilnie. Po jego śmierci Juliusza wychowywała matka, Salomea z Januszewskich, która w 1818 roku poślubiła doktora Augusta Becu. W 1825 roku Juliusz Słowacki rozpoczął studia prawnicze na Uniwersytecie Wileńskim. W okresie nauki w Wilnie poznał m.in. Joachima Lelewela, braci Śniadeckich i ich siostrę - Ludwikę, która była pierwszą wielką miłością młodego poety. W lutym 1829 roku Słowacki przeniósł się do Warszawy, gdzie rozpoczął pracę w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu. Swoje zarobki umiejętnie pomnażał, inwestując je na paryskiej giełdzie, m.in. w akcje kolei lyońskiej. Pozwoliło mu to zyskać pewną niezależność finansową, wszystkie

swoje dzieła wydawał własnym sumptem. Po wybuchu powstania listopadowego, 9 stycznia 1831 r., podjął pracę w powstańczym Biurze Dyplomatycznym księcia Adama Jerzego Czartoryskiego. 8 marca udał się z misją dyplomatyczną Rządu Narodowego do Londynu.

W 1831 roku Słowacki wyjechał do Drezna, a następnie - w misji dyplomatycznej - do Paryża i Londynu. Od grudnia 1832 do lutego 1836 r. przebywał w Genewie, dokąd wydelegowany został przez środowisko paryskiej emigracji polskiej, aby dopilnować wybicia medali upamiętniających powstanie listopadowe. Nad Jeziorem Genewskim Słowacki wydał trzeci tom swoich wierszy .

Z bogatej twórczości Słowackiego najbardziej znane są dramaty "Kordian" (1834), "Balladyna" (1839), "Mazepa" (1840), "Lilla Weneda" (1840), "Sen srebrny Salomei" (1844), poemat dygresyjny "Beniowski" (1841), poemat "Król-Duch" oraz wiersze m.in. "Grób Agamemnona", "Testament mój".

W czerwcu 1927 roku szczątki Juliusza sprowadzono do kraju. Po uroczystościach w stolicy (przez katedrę Świętego Jana przewinęło się podobno sto tysięcy osób) trumnę uroczyście przewieziono do Krakowa i złożono obok Mickiewicza i grobów królewskich na Wawelu.

